

Skatteutskottets yttrande

1982/83:4 y

om kronofogdemyndigheterna och skatteförvaltningen

Civilutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över motionerna 1982/83:1609 av Lars Werner m. fl. (vpk) och 1982/83:2090 av Kerstin Andersson (c) om kronofogdemyndigheterna samt motionerna 1982/83:2103 och 2104 av Inga-Britt Johansson och Lisbet Calner (båda s) om utbildningsinsatser och rekryteringstjänster inom skatteförvaltningen. Skatteutskottet får med anledning härav anförda följande.

Kronofogdemyndigheterna

Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit ett förslagsanslag till kronofogdemyndigheterna av 500 208 000 kr. för budgetåret 1983/84. Anslaget har beräknats med utgångspunkt i länsstyrelsernas huvudförslag som utgör ett pris- och löneomräknat anslag för budgetåret 1982/83 minskat med 2 %. Enligt finansministern bör det vara möjligt att höja effektiviteten genom sammanläggning av mindre distrikt, indragning av vissa distrikts lokala arbetsgrupper och omfördelning av resurser från myndigheter med låg arbetsbelastning till mer arbetstunga.

I motion 1609 yrkas, med hänvisning till motion 1605, dels att riksdagen uttalar att kronofogdemyndigheterna bör få ökade resurser för insatser mot ekonomisk brottslighet, dels att det av regeringen föreslagna anslaget ökas med 7 282 000 kr. I samma motion begärs vidare att riksdagen uttalar att registreringen i exekutionsväsendets ADB-system bör utvidgas med ett spaningsregister och ett konkurs- och näringsförbudsregister.

I motion 2090 begärs ett tillkännagivande av riksdagen att budgetpropositionens förslag om indragning av kronofogdedistrikt, sammanläggning av mindre distrikt och indragning av vissa distrikts lokala arbetsgrupper inte bör aktualiseras. Sådana åtgärder skulle enligt motionären försvåra möjligheterna att komma till rätta med ekonomisk brottslighet. I stället bör kronofogdemyndigheterna finnas så nära företagen som möjligt för att kunna följa deras verksamhet.

Inom utskottet råder inte några delade meningar om angelägenheten av att kronofogdemyndigheterna erhåller tillräckliga medel för att sköta indrivningsverksamheten effektivt. Detta gäller alldeles särskilt i nuvarande ansträngda budgetläge med stora underskott.

I den mån besparingsåtgärder på indrivningsområdet över huvud taget anses nödvändiga bör dessa enligt utskottets mening därför sättas in på ett sådant sätt att det samlade indrivningsresultatet inte försämras. Befintliga resurser bör – som finansministern framhåller – i första hand användas för att

effektivisera indrivningen hos gäldenärer med stora restförda skatter.

Under senare år har genomförts en rad åtgärder i syfte att motverka skattefusk och skatteundandragande och att förbättra uppbörden av skatter och avgifter. Med hänsyn härtill och till vad utskottet i övrigt anfört anser utskottet sig kunna biträda den i propositionen föreslagna anslagstilldelningen och de övriga åtgärder som föreslås. Utskottet förutsätter dock att regeringen uppmärksamst följer frågan om kronofogdemyndigheternas anslagsbehov och resursanvändning. Med det sagda föreslår utskottet att civilutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna 1609 yrkande 2 och 2090.

När det gäller yrkandet om ökade resurser till kronofogdemyndigheterna i kampen mot den ekonomiska brottsligheten får utskottet erinra om de åtgärder som redovisas i propositionen inom detta område. Utskottet tänker närmast på tillskapandet av arbetsgrupper med särskild ekonomisk och exekutiv kompetens i vissa distrikt och den särskilda medelsanvisningen till kronofogdemyndigheterna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Vidare vill utskottet framhålla, liksom motionärerna själva gör i motion 1605, att denna kamp förs av flera andra myndigheter, polis, åklagare och domstolar, som också kan behöva extra resurser för att intensifiera kampen. Hur tillgängliga resurser bör fördelas bör enligt utskottet övervägas i ett större sammanhang. Det ligger inom uppdraget för kommissionen mot ekonomisk brottslighet att överväga en lämplig resursfördelning mellan myndigheterna. Dessa överväganden bör enligt utskottets mening avvaktas för att man skall få ett säkrare underlag för en bedömning av hur mycket av resurserna som bör satsas på kronofogdemyndigheterna. Mot denna bakgrund anser utskottet att civilutskottet bör avstyrka motion 1609 yrkande 1.

Vad härefter gäller yrkandet i motion 1609 om en utökning av registerverksamheten hos kronofogdemyndigheterna har frågan, som motionärerna påpekat, tagits upp av skatteindrivningsutredningen. Utskottet har erfarit att utredningen nyligen i en framställning till regeringen (finansdepartementet) har anhållit om resurser för en särskild utredning på konsultbasis av sådana registerfrågor som avses i motionen. Framställningen jämte en av utredningen upprättad promemoria angående kronofogdarnas ADB-stöd vid registerforskning kommer att remissbehandlas och därefter prövas av regeringen. Någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet är därför enligt utskottet inte påkallad. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att civilutskottet bör avstyrka motion 1609 yrkande 3.

Skatteförvaltningen

Anslagstilldelningen för skatteförvaltningen behandlas i budgetpropositionen bilaga 9 (finansdepartementet) såvitt avser de lokala skattemyndigheterna och bilaga 15 (civildepartementet) avseende länsstyrelserna. De i dessa propositionsbilagor föreslagna anslagen föranleder ingen erinran från

utskottets sida. Utskottet föreslår därför att civilutskottet tillstyrker propositionen i dessa delar.

I motion 2104 begärs en utredning för att skyndsamt kartlägga och analysera behovet av särskilda rekryteringsresurser inom skatteförvaltningen. Som skäl anföras att frånvaron av rekryteringstjänster inom skatteförvaltningen kommit att utgöra ett problem, vilket hänger samman med den otillräckliga bemanningen av granskningsorganisationen på senare tid.

Utskottet vill först erinra om att riksdagens revisorer tog upp samma fråga i ett förslag under förra riksmötet. Revisorerna förordade att frågan om inrättande av särskilda rekryteringstjänster skulle övervägas. I yttrande till civilutskottet ställde sig skatteutskottet i princip positivt till förslaget (SkU 1982/83:1 y).

Enligt vad utskottet inhämtat från riksskatteverket är den uppkomna situationen bl. a. orsakad av den ökade mängd rörelsedeklarationer under senare år som har tagit stora granskningsresurser i anspråk på tjänstemannasidan. Granskningen av enklare löntagardeklarationer, som tidigare sysselsatt den personal under inskolning som placerats på de nämnda tjänsterna, har i stor utsträckning måst skötas av fritidsgranskare. Den knappa tilldelningen av nya tjänster för deklarationsgranskning – riksskatteverket har särskilt pekat på att 160 tjänster som förutsatts i RS-organisationen ej har inrättats – har följaktligen medfört en kraftig minskning av dessa rekryteringstjänster.

Riksskatteverket har under åren 1979–1982 i yttranden till regeringen över länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas anslagsframställningar framhållit behovet av att lösa frågan om särskilda rekryteringsmedel för skatteförvaltningen. Bl. a. för att få underlag för en bedömning av länens årliga anslagsframställningar har man inom riksskatteverket nu påbörjat en utredning avseende granskningsresurserna i första instans. Utredningen syftar i första hand till att belysa granskningsorganisationens resursbehov mot bakgrund av nuvarande förhållanden och med beaktande av RS-reformens målsättning beträffande tjänstemannagranskning och granskningsarbetets inriktning.

Utskottet har förståelse för att det, i förhandenvarande budgetläge och med den prioritering till rörelsesektorn vid resurstilldelningen som ansetts nödvändig och som utskottet har ställt sig bakom, kan vara svårt att skapa utrymme för de tjänster för granskning av enklare deklarationer som behövs för en väl fungerande rekryteringsbas. Å andra sidan är det enligt utskottets uppfattning angeläget att problemen med rekryteringen får en tillfredsställande lösning. Det saknas således enligt utskottet inte skäl att verkställa den av motionärerna begärda utredningen. Utskottet utgår emellertid från att utredningen inom riksskatteverket kommer att ge underlag för bedömningen av lämpliga åtgärder. Därtill kommer att regeringen genom riksskatteverkets nyssnämnda remissyttranden redan har fått sin uppmärksamhet riktad på problemet. Någon särskild framställning från riksdagens sida är därför enligt

utskottet inte påkallad. På grund härav anser skatteutskottet att civilutskottet bör avstyrka motion 2104.

Samma motionärer föreslår i motion 2103 en systematiserad försöksverksamhet inom ramen för tilldelade resurser med handläggarutbildning för assistentpersonal inom den lokala och regionala skatteförvaltningen.

Skatteutskottet vill härvid framhålla att befintliga resurser för utbildning inom skatteförvaltningen bör användas till att ge den handläggande personalen en så gedigen utbildning som möjligt inom skatteområdet. Viktigt är också att den personal som får genomgå utbildningen är väl skickad att tillgodogöra sig den.

Om dessa krav kan uppfyllas bör enligt utskottet inga hinder uppställas för att låta assistentpersonal genomgå handläggarutbildningen. Enligt vad utskottet inhämtat föreligger inte heller sådana hinder. Kursutbudet avseende grundutbildningen inom skatteförvaltningen, som sker i länsstyrelsernas regi, vänder sig förutom till nyanställd handläggande personal även till annan personal på de lokala skattemyndigheterna och länsstyrelsernas skatteavdelningar som behöver dessa baskunskaper. Mot denna bakgrund anser utskottet att det inte finns något behov att anordna den av motionärerna föreslagna försöksverksamheten.

I sammanhanget vill utskottet dessutom erinra om att den tidigare nämnda utredningen om granskningsresurserna i första instans också skall beakta sambandet mellan å ena sidan bemanningsfrågorna och å andra sidan utbildningsfrågor, personalutvecklingsfrågor och rekryteringsfrågor. Med det sagda föreslår utskottet att civilutskottet avstyrker motion 2103.

Stockholm den 1 mars 1983.

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)*, Olle Westberg (s)*, Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Björn Molin (fp)*, Anita Johansson (s), Anna Lindh (s)*, Ewy Möller (m) och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.